

Nagyváradai Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANO, főszerkesztő

Kiadóhivatal: Hegedűs Hírlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

A Stern Dezső-cég válsága nem érinti a váradai piacot

A szanálási akció sikerrel jár és minden hitelező, minden munkás hozzájut pénzéhez -- A Szudrics-Petrószit már átvették a hitelezők

Biharvármegye gazdasági életének szomorú eseménye van. Egyik legnagyobb iparvállalata, amelyhez hasonló egész Erdélyben csak nagyon kevés akad, súlyos fizetési zavarokba jutott, amelyek egyelőre teljesen megbénítják működését.

A városban napok óta ellenőrizhetetlen hírek szállingóznak arról, hogy a Stern Dezső fatermelő válságba került és megakadt a fizetésekkel.

Minta telepek a bihari hegyek közt

Mindkét bajba jutott vállalatnak élen az európai stílusú és vidéki relációkat messze tulszárnyalóan koncepciózus Stern Ödön dr állott, aki valószínűleg tekintély volt Romániában, éppen úgy, mint Magyarországon. Stern Ödön dr edesapjától: Stern Dezsőtől örökölte a tökéletesen modernül berendezett hatalmas barátkai telepet, amely állandóan több ezer munkást foglalkoztatott. Stern Ödön dr valószínűleg művészi lelkesedéssel igyekezett ezt a vállalatot felvirágoztatni. Igazi mintatelepet rendezett be és költséget nem kímélve, a külföld legmodernebb fatermelőjéhez tette hasonlóvá a barátkai fatermelőt, amely a bihari havasok lakonait esztendőnk hosszú során keresztül munkával és kenyérről látta el.

Az impérium átvétele után, amikor a faexport nyugat felé megindult, a vállalat sohasem sejtett arányban lendült fel. Naponta egész hosszú különvonatok robogtak Bihar-keresztes felé és a termelés csak fokozott munkával tudta ellátni a szükségletet. A konjunktúra mindig újabb és újabb befektetést követelt, máról-holnapra több kilométer

A közönség nem akart hinni ennek a hiób-hirnek, mert ez a gazdasági élet súlyos megrázkódtatását jelentette volna. — Mára azonban tisztázódott már a helyzet. Minden jel arra mutat, hogy

a kibontakozás útja biztosítva van. A nagyváradai piac a nagyszabású válság miatt egyáltalában nem szenvedett és nem is fog károsodni.

A BARÁTKAI ÜZEM KIMERÜL.

A barátkai telep az impérium átvétele után két-három esztendővel kezdett kimerülni. Az erdők elfogytak, új termelési engedélyt beszerezni a legnagyobb nehézségekkel járt. A cég kénytelen volt más vállalkozásba is fogni, hogy hatalmas organizációját roglalkoztathassa és hasznosíthassa.

UJABB BERUHAZASOK

A Szudrics-Petrósz r. t. eredetileg hatalmas pesti cégek vállalkozása volt, amelyben Stern Ödön dr csak, mint társ és részvénytársaság vezérigazgatója vett részt. A Szudrics-Petrósz r. t. Stern Ödön dr szellemében dolgozott: iparvasutakat épített, gőzfűrészeket és drága, modern gépeket investált a bihari havasokba, amelyek

a vállalat készpénztőkéjének nagy részét immobilizálták.

Mindez azonban nem volt baj, mindaddig, amíg az általános gaz-

dasági krízis be nem következett. A faexport rendkívül nyereségesnek mutatkozott és a befektetett tőke hosszú ideig meghozta a gyümölcsöt, még akkor is, ha átmenetileg a cég arra volt kényserítve, hogy magánosoktól vegyen

A Szudricsi változatlanul üzemben van

A munkáslakások közül azonban csak néhány készült el, amikor hirtelen bekövetkezett a válság. Mint valami nagy sorstrájdásban: egymásra halmozódtak a véletlenek és az előre nem látható végzetes fordulatok. A barátkai telep kimerült, a termelés megszűnt és

ezt a vállalkozást kénytelen volt Stern Ödön dr, a lehetőségig lespíteni.

Most már csak arra volt gondja, hogy a vidék lakosai kenyér nélkül ne maradjanak és a termelést a minimális mértékre szorította ezen a telepen.

A Szudrics-Petrósz r. t., amely eddig Stern Ödön dr-nak csak mellékes vállalkozása volt, szintén egészen különálló okokból

már akkor — négy esztendővel ezelőtt — válságba került.

A lejingadozása folytán a faexport veszteséges vállalkozássá vált. A termelés csak akadozva volt folytatható,

a cég mindig nagyobb és nagyobb összegek erejéig volt kénytelen idegen pénzeket igénybevenni,

amelyekért az akkori viszonyok szerint magas kamatokat fizetett.

A kincseket erő gépek improduktivitása, a hatalmas és tulterjedő adminisztráció már akkor nehéz helyzetet teremtett a vállalat részére. Komoly és nagyon fontos tanácskozások folytak Budapesten is, Nagyváradon is, hónapokon keresztül a vállalat megmentése érdekében. Stern Ödön dr csak hosszas kapacitálás után engedett az érdeklő társak rábeszélésére és átvette a vállalat vezetését.

fel kölcsönt és a bankok támogatását is igénybe vegye.

EURÓPAIAS SZOCIALIS GONDOSKODÁS

A konjunktúrának a verőfényes napjaiban Stern Ödön dr-nak arra is volt gondja, hogy

Nagyváradon is hatalmas arányú milliókat érő fatermelést és fűrésztelepet alapítson.

Ez már nem tartozott a Szudrics-Petrósz r. t. hatáskörébe, hanem a Stern Dezső r. t. különvállalkozása maradt. A tervek ennél az ipartelepnél is impozánsak voltak, Stern Ödön dr, akinek szociális érzéke és nagylelkűsége alkalmazottai és munkásai előtt szinte közmondásossá vált,

olyan munkáslakásokat tervezett erre a telepre, amelyek minden nyugati államban mintaképül szolgálhattak volna.

STERN ÖDÖNT EGY PESTI VÁLLALAT ELÉRE HIVJAK

Megelőzőleg azonban Stern Ödön dr nagyon megtisztelő megbízást kapott:

felajánlották neki a magyarországi Hitelfia vezetését.

El is határozta magát akkoriban, hogy likvidálja erdélyi fatermelőit és Budapestre költözik, annál is inkább, mert Magyarországon neki és családjának még

hatalmas földbirtoka is van, amelynek értéke ma meghaladja a hatvanmillió lejt.

A Szudrics-Petrósz válsága miatt és különösen a Magyarországon is egyszerre kirobbant gazdasági krízis következtében Stern Ödön dr nem vállalta el a Hitelfia vezetését, hanem átvette a Szudrics-Petrósz r. t. részvényeit. Nagyon lényeges változások történtek. Az akkori igazgatókat és a tulságosan költséges adminisztrációt lényegesen lespítették és

Stern Ödön dr fővállalkozásának tekintette most már a Szudrics-Petrószit,

amely (ugy látszott akkoriban), minden gazdasági krízissel szemben győzelmesen fel tudja venni a harcot.

Drágul a termelés, olcsóbb a fa a világpiacra

Ez a remény azonban nem teljesült be. A gazdasági krízis egyre fokozódott, a faexport elé újabb és újabb nehézségek gördültek, a szállítási költség megrágult, Csehszlovákia konkurenciájával szemben és a magyar piac teljesen

kicsúszott a vállalat kezéből.

A fa ára évről-évre súlyyodt, az adók, a termelési költségek aránytalanul megnövekedtek.

A termelés hiába folyt tovább zavartalanul. Nem volt felvevő piac, nem voltak szállítási eszközök és főképen túlságosan veszteségesnek mutatkozott a faexport a világgiazi árakhoz és a termelési költséghez képest.

A Szudrics-Petrósi azonban csupán fizetési nehézségekkel küzdött, de egyáltalában nem vált fizetésképtelenné. A cég ma is üzemben van, még tegnap is fizetéseket teljesített és a cég válságáról terjesztett hírek határozottan túlzottak vagy teljesen alaptalanok.

HAVI NÉGYSZÁZALEKOS KAMAT

Közben a Stern-cég végső erőmegfeszítéssel tudott eleget tenni kötelezettségeinek. Ujabb s újabb kölcsönöket kellett felvennie,

dollárért havi 2 százalékos, lejért pedig havi 3—4 száza-

lékos kamatokat fizetett különböző magánosoknak.

A helyzet napról-napra súlyosabbá vált. Előrelátható lett a krízis, amelyet dr. Stern Ödön egész vagyonának latbavetésével igyekezett elhárítani. Az utolsó percig azt hitte, hogy a fizetési zavarokat elkerülheti és ebből magyarázható, hogy

a cég még a nyáron is előre lefedezte magát dollárokkal,

amelynek azonban most a szilárdan álló lei stabilitása mellett nem tudott megfelelni.

Nem tudott eleget tenni egy nagyobb németországi szállítási kötelezettségének sem

és ez volt a lappangó hatalmas cégválság mozgalmas történetének végső felvonása.

Igy lett részese a vármegye egy másik hatalmas ipartelepének, a Szudrics-Petrósi fatermelő részvénytársaságnak, amelynek vezetése is lassankint Stern Ödön dr. kezébe került.

Megkezdődnek a szanálási kísérletek

Körülbelül egy héttel ezelőtt kénytelen volt Stern Ödön dr. budapesti hitelezőivel tudatni, hogy kötelezettségeinek képtelen eleget tenni. Budapesten hatalmas feltűnést keltett a válság és azonnal megindultak a szanálási kísérletek. Budapesten öt napos tanácskozások folytak, amelyek máris részben eredményre vezettek és úgy látszik, hogy a kibontakozás útja biztosítva van.

GREINER KÁROLY ÁTVETTE A SZUDRICS-PETRÓSZIT.

A Stern Ödön-féle vállalkozások közül legkönnyebben megoldható a Szudrics-Petrósi r.-t. szanálása. A vállalat igazgatósága Budapesten értekezletet tartott, amelyre Nagyváradról is többen felutaztak. Az igazgatóság úgy határozott, hogy

a vállalatot szanálni fogja.

Az egyik legjobban érdekelt részvényes,

Greiner Károly veszi át a vállalatot

és az igazgatóság határozatához képest már a múlt hét végén intézkedtek, hogy Stern Ödön dr., Molnár Rezső és Rosenthal Andor cégjegyzési jogosultságát töröljék a nagyváradai törvényszék céghivatalából.

A váradai piac nem károsodik

Intézkedés történt, hogy a legégetőbb követeléseket azonnal kifizessék. A cég ellen ugyanis munkabér követeléseket és a munkások élelmezéséhez szükséges szalonna-szállításból származó követeléseket is támasztottak. Ezeket az igényeket most elégítik ki, úgy, hogy

a helyi piac egyáltalában nem károsodik és a bihari falvak egyszerű népe is hozzájuthat a megszolgált béréhez.

Arról is szó van, hogy a telepen levő kitermelt és elszállításra váró

20.000 vagon fát a legrövidebb idő alatt értékesítik

és a könnyen felszedhető gépeket is elszállítják a telepről. A szanálási akció főképen arra irányult, hogy

a cég minden egyes hitelezője kamatostul együtt és moratórium nélkül megkapja a pénzét és a termelés is tovább folytatható legyen.

Tegnap fejezte be a szanálásra kiküldött bizottság munkáját, amelynek eredménye az, hogy

a Szudrics-Petrósi válsága teljesen megoldottnak látszik.

Fedeztet a különböző passzívákra van bőségesen, azonban a lebonyolítás és a likvidáció hosszabb időt s nagyobb munkát vesz igénybe. Nem kétséges azonban, hogy a szanálási akció itt is sikerre fog vezetni, mert

Stern Ödön dr. minden magánvagyonát felajánlotta a kibontakozás elősegítésére.

A PÉNZÜGYI KÖRÖK BIZALOMMAL VANNAK

Nagyon érdekes a nagyváradai piac helyzete ezzel a súlyos válsággal szemben. Eltekintve néhány privát követeléstől, el lehet mondani, hogy a krízis a nagyváradai piacot igen-igen csekély mértékben érintette. A Stern Dezső-cég és a Szudrics-Petrósi r.-t. fizetési zavarai a nagyváradai

piac helyzetét egyáltalában nem befolyásolják. Ezért is a hangulat egészen nyugodt, idegesség sehol sem tapasztalható. A nagyváradai pénzügyi körök

nyugodtan és bizalommal várják a kibontakozást

és rokonszenven és részvétellel figyelik azt az emberfeletti munkát, amellyel Stern Ödön dr. vállalatát a gazdasági élet földrengetéséből megmenteni

igyekeznek. A Stern-cég és a Szudrics-Petrósi pesti fatermelő és rokonszakmabeli cégekkel dolgozott, nagyváradai pénzintézetek pedig még olyan csekély összeggel sincsenek érdekelve, mintha egy valamire való kiskereskedő jut válságba. Mindent Budapesten tárgyalnak ott keresik a kibontakozást. A cég Bihar megyében dolgozott, de a nagyváradai tőkéhez semmi köze.

A szegény váradai árvalány különös kálváriája

Nincs születési bizonyítványa és nem tud férjhez menni

Anyátlan, apátlan árva! Iránt valahogy nagyobb rokonszenvet érez az ember és ez a jóindulat még jobban fozkódik, ha azt is tudjuk róla, hogy az árva földhöz ragadt szegény, nincs senkije és nincs semmije. Schön Jolán mindössze 19 éves, de az élet már oly sok megpróbáltatás elé állította, hogy gazdag embernek aggkorra sem jut annyi. — Schön Jolán most szaladgál fűhöz-lához, hogy segítsenek rajta, mentsek meg őt, hisz ő nem oka semminek, nem tehet még arról sem, hogy született.

Schön Jolán tragédiája szinte egyedülálló és nagy szeretettel kell felkárolni mindenkinek az ő ügyét, segíteni, buzdítani és támogatni kell benne. Ma délelőtt a szegény fiatal árvalány a városházán rőtta a lépcsőket, benyitott a hivatali szobákba és az arcán halvány pirítót keresztil, amikor megszólítottuk:

— Anyámat egész kicsikóromban, atg voltam egy esztendő, amikor elvesztetem. Az apám? Ja igen, az édesapámat, azt nem ösmertem. Soha semmit sem tudtam róla, semmit sem hallottam felőle. Hiszen meghalt az édesanyám, nem volt senki, aki beszélt volna róla nekem. Ugy nőttem föl idegen emberek között Kolozsváron, onnan kerültem két évvel előbb Nagyváradra és azóta itt élek két kezem munkája után, varrok, abból tartom fenn magam. Most aztán, — folytatja valamivel bizalmasabban — nagy dolog történt az én életemben. Nagy, nagyon nagy dolog és nem is tudom, hogy mi lesz a vége? ...

Néhány bátorító szó és a leány, a szegény árva leány folytatja:

— Egy nagyon derék fiatalember udvarolga nekem. Kölcsonösen megszerettük egymást. Ő is dolgozik, én is keresek valamit, semmi akadály sem volt tehát, hogy megkérje a kezemet. Boldogak, nagyon, de nagyon boldogak voltunk, de váratlanul, a mi nagy boldogságunkat boldogtalanság, kétségbeesés váltotta fel. A házasságkötéshez születési anyakönyvi kivonati

is kellett, többek között és itt kezdődött el az én végtelennek látszó kálváriám.

— Soha nem volt eddig szükség születési bizonyítványra, — mondja most már könnyezve Schön Jolán — és most nem is tudom, hogy hol fogom beszerezni. Kolozsváron próbálkoztam először, mert amióta emlékezni tudok, mindig csak azt hallottam, hogy ott születtem és ezért számítottam is rá, hogy meg fogom kapni. Egy hét múlva itt volt a lesújtó válasz: Kolozsváron nem vagyok anyakönyvvel. Itt Váradon természetesen nem szerepelek a matrikulában és most egyenesen kétségbeeső a helyzetem és a jövőgényem, szegény, szintén nem tudja, hogy mit tegyünk?

— Ha sokáig tart ez a bizonytalanság, — mondja zokogás között Schön Jolán — nem is tudom, hogy mi lesz velem, nem is tudom, hogy érdemes-e akkor élni?

Vigasztalni igyekszünk a nagy bajában minden támasz nélkül álló árva leányt és néhány tanáccsal látjuk el. — Megmagyarázzuk neki, hogy nem olyan veszedelmes a helyzet, hiszen Kolozsváron bizonyára fognak emlékezni még az édesanyjára és azok, akiknél lakott, vagy a bába-asszony igazolni fogják, hogy ő tényleg ott született. És akkor két tanúval megjelennek az anyakönyvi hivatalban, ahol utólagosan bevezetik a matrikulába.

És Schön Jolán, az anyátlan, apátlan árva most Kolozsvárra ment át, hogy kapjon egy igazolványt arról, amit talán igazolni se kellene, hiszen ő él, tehát született.

Hisszük, hogy a kolozsvári hatóságok szintén támogatni fogják és megkapja az anyakönyvi kivonatot, amely nélkül az ő élete igazán semmit sem ér.

3 lei

csüföriöktől kezdve
a Nagyváradai Estilap

MENDEL RUHAÁRUHÁZ Reg. Ferdinand 3.

Átmeneti kabátok
Raglánok
Esőköpenyek
nagy választékban

Sztrájkol a berlini villamos

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: A német birodalmi főváros közúti vasútajának egész személyzete 5405 szavazattal 4428 ellenében a sztrájk mellett döntött. Így tehát a sztrájk ma városzere életbe lép.

Mi ez?

13
3
8
1

Megfejtés
a holnapi számban

November 6-án leplezik le a budapesti Kossuth-szobrot

Budapestről jelentik: A Kossuth-szobor bizottság tegnap este megalapodott abban, hogy a szobrot november hatodikán leplezik le. Az ünnepség sorrendjét a napokban közlik. — Meghívták az ünnepségre az összes törvényhatóságokat, városokat, községeket, társadalmi egyesületeket, külképviseleteket és általuk az angol, amerikai, olasz és török kormányt, továbbá London és Torino városát, amelyek menedéket adtak Kossuth Lajosnak. Egész Magyarország zászlódszít öli ezen a napon. Az ünnepi beszédet Apponyi Albert gróf mondja, Sipőcz Jenő dr polgármester fogja átvenni a szobrot. Énekelni fog a Magyar Dalosszövetség és az Országos Dalosszövetség 2000 — 2000 tagu monstre-kara.

Ma u. ollára
A nap bolondja
című hatalmas filmrevü
Josephine Baker
és a Tiller-görögök
felléptével

A végzetes kastély regénye

A kastély, amelyről szó van, a francia történelem egyik legcsillogóbb, legszebb, leghatalmasabb asszonyának boldog, buja íszke. A kastély tündéri pompájával a Bellevue s a csodálatos nő XV. Lajos szerelme

POMPADOUR ASSZONY,

akinek napiénekes élete maga olyan színes, ragyogó regény, amely századok kódán át is igéző szügesztővel hat a mai idegemberre. Pompadour életének azonban voltak mozzanatai, romantikus momentumok, amelyeket történeti kutatások és költők álmai hoztak fel a mult tavának mélységeiből. A nagy francia király világszép szeretőjének volt egy megható szerelme, amiről felséges barátja nem tudott. De az udvar ezer titokkal átszőtt atmoszférájában nem maradhat semmi rejtve.

A KIRÁLY, A TESTŐR, POMPADOUR, A KASTÉLY ÉJSZAKAI REJTELMEI...

Világhírű regényt írt Mabel Waynalls, aki briliáns tollal a történelmi idők tündöklő kárpitját tépi fel.

A VÉGZETES KASTÉLY,

ez a címe a nagyszerű végig rendkívül izgató regénynek, amelyet a Nagyváradi Estilap megszerzett, hogy nemes, ritka szórakozást nyújtson olvasóinak.

A kiváló irodalmi értékű regény közlését

CSÜTÖRTÖKÖN KEZDI MEG AZ ESTILAP

A Végzetes kastélyra, amely egyike a mai napok legkittünőbb regényeinek, szeretettel hívjuk fel olvasóink figyelmét.

Sorozatos visszaélésekért letartóztatták a városi vám egy tisztviselőjét

— Saját tudósítónktól —

A városházán ma délelőtt egyébről sem esik szó, mint arról a letartóztatásról, amit a polgármesteri hivatal felhatalmazása alapján a nagyváradi államrendőrség fogva tartott. A letartóztatott egyén Kelemen Péter tisztviselő, aki a pénzügyi osztályon a vámhivatalban volt alkalmazásban. Kelemen, mint ellenőr a vásártéren teljesített szolgálatot és közben a

visszaéléseknek egész sorozatát követte el.

A városházán ugyanis már rég feltűnt, hogy a vásártéri taxák állandóan csökkennek. A szorgos megfigyelés ellenére sem bírták a tetteseket elfogni. Végül aztán megelégték a háziyomozást és a bünyűügyi osztályt kérték fel közreműködésre. Borodi György komiszárus egyik fiatal tehetőséges detektívet, Frentiu Jánost bízta meg a taxatörök és ellenörök megfigyelésével. Frentiu tegnap már kora reggel elvegyült a hetivásár közönségének tömegében és éles szemmel figyelte az ellenörök munkáját. Hamarosan aztán be is fejezte megfigyelését, ami azt a meglepő eredményt hozta, hogy az egyik ellenör:

Kelemen Péter az élő jószágok után járó városi taxákat nem szolgáltatja be a pénztárba, hanem zsebre dugta.

Frentiu detektív nyomban jelemést tett Borodi György bünyűügyi osztályiönöknek, aki Vostnár János dr főjegyzővel együtt azonnal kiment a vásártérre. Rögtön vallatóra fogták Kelemen Pétert. Eleinte tagadni próbált, de megmózták és zsebében összegyűlvé

20 és 100 leiesekben mintegy 3000 lejt találtak.

Kiderült, hogy a pénz bünyös uton került hozzá.

Jövő hét csütörtökön kezdődik a magyar szín- társulat szexonja

Erdélyi Miklós nyilatkozata

A román színészszexon megnyitó előadásai után ismét csönd borult a váradi színházra, sőtétlen és némán mered a fényes térségre és a nappal óráiban sincs nyoma az életre, az új szexonra való készülődésnek.

A hivatalosan megállapított program szerint a magyar színházszexon vasárnap, e hó 16-án kellett volna megkezdnie a szexont, azonban már a mult héten egészen bizonyosra volt vehető, hogy ez a megnyitás késni fog.

Tegnap délelőtt megjelent Erdélyi Miklós a városházán és hivatalosan is bejelentette, hogy

a szexont csak a jövő hét csütörtökön kezd meg,

mert szervezkedését csak most tejezhetette be s egyrészt még tagjai sincsenek együtt, másrészt kellő próbára sem volna vasárnapig ideje.

A bejelentést tudomásul vették és a jelenvolt Eftimiu vezérigazgatóval úgy módosították a folyó havi műsort, hogy

vasárnap és hétfőn ismét a kolozsvári román királyi operára tart előadást

és kedden megkezdőhetnek a színpadon is a magyar társulat próbái.

Az Estilap tudósítója beszélt Erdélyi Miklós igazgatóval, aki az új szexonról ezeket mondotta:

— A jövő csütörtökön kezdem meg az előadást és

egyfolytában tíz előadást fogok tartani.

A köteleességéről súlyosan megfélekezett városi tisztviselőt beszállították a rendőrségre és kihallgatásának befejezése után

kihirdették előtte az előzetes letartóztatást elrendelő végzést.

Kelemen, akit természetesen szolgálatából azonnal fel függesztettek, ma délelőtt kísérték át a királyi ügyészség fogházába.

— Ezeknek az előadásoknak végleges műsorbeosztását csak hétfőre tudom elkészíteni, mert külföldi tagjaim beérkezését meg kell várnom.

— Az első előadás — minden ellenkező híradással szemben — Marinka táncosnő lesz, amelyben az operett-ensemble fog bemutatkozni

élén Kondor Ibolyával, az új primadonnával,

akiért páratlan versengés folyt nemcsak az erdélyi, hanem a magyarországi színigazgatók között is s akit eddig sosem hallott nagy fizetéssel biztosítottam a váradi színpad számára.

— A társulat több új és régi tagjai is a mai színészgeneráció legjava anyaga és állítom, hogy

olyan társulatom lesz, amely kiállja a versenyt a kolozsvári társulattal is.

Erdélyi Miklós végül kijelentette, hogy a temesvári színház ügye végérvényesen csak e hó 22-ike után dől el, de ettől függetlenül reméli, hogy Eftimiu vezérigazgatóval való megértő együttműködés alapján biztosítani fogja a magyar előadások részére a sorozatos és folyamatos játékkendét.

Raymond Griffith legjobb
vigjátéka

Uram ön megcsal

szerdától kezdődőleg
a Heyman Színkörben

Sindicatul Spiritului S. A.
București Strada C. A. Rosetti
No. 1.

II. Értésítés.

A napilapokban közzétett „Instituire” kiegészítéseképpen a „Sindicatul Spiritului S. A.” igazgatósága arról értesíti az érdekelteket, hogy a szesz értékek befizetésére a vevő az általa kiválasztott bármelyik és hozzá legközelebb eső bankot is felhasználhatja, azon rendelkezéssel azonban, hogy az általa teljesített befizetés, amennyiben az nem az alant felsorolt bankok valamelyikéhez eszközöltetett volna, a szesz ellenértékét átvevő bank részéről, az alant felsorolt bankok valamelyikéhez haladéktalanul a Sindicatul Spiritului S. A. București javára átutalandó.

Ezen rendelkezés nem érinti a szesz fogyasztási adójának, advaloremjének, vagy forgalmi adójának befizetését, amelyek vagy készpénzben fizetettek be a rendelést teljesítő szeszgyárhoz, vagy pedig azon bankhoz utalandók át a szeszgyáros javára, amelyet az illető szeszgyáros a vevőnek elő fog irni.

Alba Julia: Banca Română din Alba Julia.

Bistrița Năsăud: Casele de Pastrare Bistrițene Unite.

Cluj: Banca Marmorosch Blank & Co. S. A. Suc.

Dej (Somes): Banca pentru Agricultură Industrie și Comerț.

Târgu-Mureș: Banca Ardeleană și Casa de economie.

Arad: Banca Românească.

Deva: Banca Decebal.

Careii-Mari: Casa Noastră Suc.

Lugoj: Banca Albina.

Oradea: Banca Ardeleană și Casa de Economie.

Satu-Mare: Casa Noastră.

Sibiu: Banca Albina.

Sighetul-Marmarului: Banca Economică Soc. Anonimă.

Timișoara: Banca Timișoarei și Soc. Comercială p. Act.

Odorheiu: Banca Unite pentru Industrie și Ipotecă.

Brașov: Banca Marmorosch, Blank & Co.

Sf. Gheorghe: Firma Heinrich Klinger.

Sighișoara: Banca Poporului.

Ez alkalommal felhívjuk az érdekeltek figyelmét arra, hogy a szesz ellenértékéről szóló banknyugta másolatával a szesz átvétele végett a szeszgyárban jelenkezni nem lehet, hanem csakis az Oficiul de Vanzare (központi eladási iroda) által kiállított Bon de Dispoziție-vel, amely tartalmazza a kiutalt szesz mennyiségét és a szállító szeszgyár nevét is.

Végül értesíti a Sindicatul Spiritului S. A. București az érdekelteket, hogy a megállapított szeszárak mindenkor ab feladó állomás, fuvarmentesen a vevő vasúti állomáshoz szállítva, különben a már közölt feltételek mellett értendők.

București, 1927. október 5.

Sindicatul Spiritului
Societate Anonimă

Nagyvárad! szinész a bécsi állami opera baritonistája

Kovács Dezső karrierje

— Saját tudósítónktól —

A nagyvárad! közönség bizonyára szímpatikusán emlékszik még Kovács Dezsőre, a kitűnő fiatal énekesre, aki Parlagi igazgatása idején Kelmay és Vajda mellett a színpad egyik legerősebb oszlopa volt.

Kovács Dezső most — mint mondani szokás — révbe ért, de karrierjének csúcsáig sok hányattatáson át jutott. Nagyváradon, amikor a felejthetetlen daltos ensemble elnémult, Kovács Dezsőre a nélkülözések ötéti napjai szálltak. Szegényes szobájában a nagy énekes, akinak torka kincseket rejtett, napestig, feleségével együtt szőnyegszővesrel tengette életét. De neki csak annyi kellett, amennyiből két jókedvű, fiatal teremtes a legszükségesebb megélhet, mert amellett minden szabad percében tanult és minden felesleges fillért félrerakott, hogy Bécsbe mehessen. Bécsben meghallgatta egy nagynevű énekes-

pedagógus és örömmel, díjtalanul vállalta továbbképzését. A mester keze alatt fényesen haladt s nemsokára szerződtette a budapesti Városi Színház.

Itt hallotta énekelni Titta Ruffo, a világ egyik legkiválóbb énekművésze. A nagy olasz művész azonnal érdeklődött Kovács Dezső iránt és kijelentette, hogy további tanítását ömaga vállalja. A boldog kis magyar énekes nemsokára már Olaszországban volt Titta Ruffo csodás vidéki kastélyában, ahol a világhírű művész sok szeretettel foglalkozott vele és egy évig oktatta:

— Most már mehetsz fiam — mondta bucsúzóul — az egész világ a tied, én meg melletted maradok, míg élek...

Kovács Dezső visszament Bécsbe. Nehány hangversenven rendkívüli feltűnést keltett. Most a bécsi Staatsoper szerződtette Titta Ruffo magyar tanítványát.

Heti árjegyzék

Érkezett nagyon olcsó áru!

3782

Vizes pohár, csiszolt	— — — —	4 lei
Boros pohár, csiszolt	— — — —	3 lei
Likőrös pohár, csiszolt	— — — —	2 lei
Vizes palack, kristály	— — — —	16 lei
Boros palack, kristály	— — — —	22 lei
Befőttes készlet, csiszolt	— — — —	100 lei
Befőttes tányér, csiszolt	— — — —	9 lei
Befőttes tál, csiszolt	— — — —	45 lei
Vizes pohár, gravírozott	— — — —	7 lei
Vizes palack, dugós, csiszolt	— — — —	45 lei
Boros palack, dugós, csiszolt	— — — —	35 lei
Fehér tányér, mély és lapos	— — — —	12 lei
Fehér tányér, csemege	— — — —	9 lei
Teás csésze színes aljával	— — — —	24 lei
Kávé csésze, színes aljával	— — — —	22 lei
Feketékávé csésze, aljával	— — — —	18 lei

Tábla-ablaküveg asztalosoknak és üvegeknek kivételes árakban.

Eladás nagyban és kicsinyben

Fraňu Komlós Testvérek

üveg és porcellán, lámpa-áruk gyári raklár

ORADEA—NAGYVÁRAD

Str. Nicolae Jorga (Zöldfa)-utca 13. — Telefon: 372.

ASZÓDI FARMACIAI
MEGERKEZTEK
ANGOL RUMOKKAL

Trieszti kávé
és
Tea közvetlen
behozatal

ASZÓDI
(Sas-palota)

Sanatorium
Maria-Grün
bei Graz
Steiermark

Gyógy- és vizgyógyintézet minden modern
orvosi berendezéssel. Diétás, továbbá hízó- és fekvő-kurák.
Csodaszép őszi és téli nyaralóhely
ideges és belsőbeteg részére.
Vezető-orvos: **Dr. E. Stchl.** Kérjen képes prospektust!

Macalik Gaby

kamara hangversenye
október 12-én este 9-kor
Közreműködnek:
Marcus Ritta
operaénekesnő és
Macalik Nándor
gambaművész

3 lei

csütörtöktől kezdve
a Nagyvárad! Estilap

MOZI

Az Apolló mozgószínház
műsora:

Kedden: 5, 7 és 9 órakor:
Pat és Patachon farkasvadászok.

Jön: A rátartós asszony,
Henny Portennel.

NAPÓLEON előadásaira holnapról vehet jegyet!

Heuman szinkör

Kedden 5, 7 és 9 órakor: Josephine Baker és a Tiller görögök felléptével a „Nap bolondja” c. hatalmas film revü. A darab többi szereplői még: Margaretha Lanner és Szőreghy Gyula. Kedvezményes jegyek érvényesek!

Szerda 5, 7 és 9 órakor: Nagy premier! Uram ön megcsal! Sláger vígjáték. Főszerepben Raymond Griffith.

Csütörtök 5, 7 és 9 órakor: Uram ön megcsal! Sláger vígjáték! Főszerepben: Raymond Griffith.

A legkitűnőbb rendező
A legjobb színészek
Elsőrangú operatőr
Pompás, szép felvételek
Káprázató tömegjelenetek
Elsőrangú zene
Nagy kórus

ez együtt, a jelenkor legnagyobb filmje

Napoleon

Vásznat, chiffont, damasztárt jól és olcsón **Letner Marion** r-nál szerezhet be.

Rebeles & Fodor

uri szabók

3255

Bazár-épület, színházzal szemben

A két cseléd a remeci korcsmában

A remeci korcsmában pincér helyett két szolgáló, Lukrécia és Erzsébet, a vendégek körül Remecen a lányok szépek, mint a ciklámok a hegyoldalon. Alkalommal a Jádának köszönhetik a rózsa, kicsattanó piros arcukat. A Jádának, amelybe minden évben egyszer belemártják az arcukat. Amikor a hóvirág előbújik és letaszítja magáról a páfrányok csipkés takaróját. Ilyenkor kiröppennek a szalmakucsmás kicsi házikókból és libegve, szállva ereszkednek a patak fölé, mint füstkarikák a pásztor ajkai közül. Az a tenyérvíz, amely éri őket, egy esztendőig őrzi szépségüket.

Erzsébet, a tőmpeorru csámpás cselédnél kívül talán csak Lukrécia mosdik többször. Nem várhatják a hóvirág intését, mert gazdájuk Szikszay ur, romlott városi ember létére ragaszkodik a mindennapi tisztálkodáshoz.

Erzsébet pátogó elevenség.
— Igenis!... Hogy?... Mit!... Rögön!...

Sűrű-forgó, perdül, egy-kettőre teljesíti a parancsot. Csak egy kicsit mintha szótlanul volna az arcát egy titokzatos kéz. A rodini kéz. A munka perpetuum mobilisának lendítő kerekke. Amely csontos és szikár, ujjai kúllók, csontja van, feszülő bőre szíjj a keréken.

Apja tisztelőnek örvendő derék alkoholista volt Remecen. Az anyja pedig: cseléd. A Lukrécia anyja is cseléd, de az apja... más. Ezért különbözik úgy egymástól a két lány típusa.

Szimultánista módon festeném meg Erzsébet portréját. Sötét háttérben több jelenet, amelyek közül nehézkiesen domborodna Erzsébet alakja a fénybe, mint ahogy született. Alakja körül egy terhes asszony surol éppen. Majd görnyed a vállán két tele vödörrel, mint közelében. Amott szalad lélekszakadtan, ahogy lábait bírják, kis üveggel petróleumát a boltba. Egy küszöbön nagysága áll. Szeme lehéren izzik, tekintete haragos. A kép címe ez volna:

A CSELED LÁNYA

Lukrécia másképp festeném. Két elegáns urinő jobbról és balról átölve tart egy szurkos cselédet. A címe:

TESTVÉREK

Lukrécia sohasem ismerte az apját. Kern urat, a gazdag bécsi fiát, aki egykor a szobájában lakott vele, de nem tudta, hogy ki vel beszél. Hát éppen ezt akarom elmondani. Szegény kis Lukrécia gyakran sírdogál azóta. Gyöngéd, finom teremtes. Nagyon szereti az anyját, akinek minduntalan elered a könny a szeméből mostanában. Amikor Lukrécia észreveszi, hogy az anyja sir, ő is pityereg. Az ember nem is tudja, hogy boldogok, akik kettő, vagy boldogtalanok, akik egyedül. Lukrécia anyja ugyanott cseléd, ahol a kislány. De csak külső munkát végez, a konyha körül. Mikor jön a dél, ő is segít szétosztani az ételt. Azt mondják, valamikor szép volt. Míg most szétvált, elhízott, öregedő s a képe vörös, mint a főtt rák. Így találkoztak, elváltakozottan Kern ural tisztelet év után.

Kern tisztviselő volt egykor a remeci lánypárban. De csak rövid ideig, mert áthelyezték Bécsbe, ahol meg is nősült és gazdagodott.

Honnan is tudhatta volna, hogy ezalatt egész felszállt egy gyermek Remecen, akinek ő az apja. Nem kapott annakidején idézést a járásbíróshoz, ebben az ügyben, hát nem tudott semmit.

Egyszer, nemrég váratlanul, valami üzleti ügyben Remecre érkezett. De csak egy napra. Aztán utazott vissza Bécsbe. Remecen válogatni nem lehet, tehát ő is a korcsmába tért be délután enni két tisztviselővel. A tisztviselők tudták, hogy Lukrécia a Kern ur leánya. Mert Remecen mindenkiről mindent tudnak, mint Nagyváradon. Sőt mindent biztosan tudnak itt lenni a völgyben, ahová a tagadás szelleme lusta volt leereszkedni. Letűntek mindahárman egy asztalhoz, de a tisztviselők nem szóltak semmit.

— Lukrécia! — kiabált egy vendég. Hozz egy pohár rumot!

Kern odanézett, látta a lányt, de nem dobbant nagyobb a szíve. Nem tudta, hogy az ő lánya. Nem érezte meg, hogy az ő gyermeke.

— Hé, Lukrécia! Az istenedet, miért hozod félig a poharat?! — ordított a vendég. Mindjárt hozzád vágom!

Kern szíve most már feldobogott. Lányai jutottak eszébe, a bécsi kisasszonyok. Az ilyen kereskedőféle ember ideges. A bécsi vállalkozó arra gondolt, mi volna, ha egyszer az ő lányával beszélne így valaki... Mélyen a mellében megpendült egy hur, amely így szólt stimulálta:

— Csőd.

Összeráncolta a szemöldökét és szigorúan nézett maga elé. Tisztességes, korrekt kereskedőnek ismerték. Ha nem ez lett volna, az arca földérül. Mert vidám akkortól csendül a lelkében.

— Hamis csőd!

Lukrécia felre csuszott a száján. Sirva kifordult a szobából.

— Kern ur — mondta az egyik tisztviselő; már nem bírt tovább visszafogtatni magában — ez a maga lánya volt.

— Ugyan, ne bolondozzon — tiltakozott Kern.

— Isten bizony — erősködött a tisztviselő. Ugye igaz? — kérdezte a másiktól.

— Igen Kern ur, ez a maga lánya.

Kern hümmögött.

— Lehet... lehet... mondta. Na és az anyjával mi van?

— Cseléd az is. Együtt vannak — hangzott a fölvilágosítás.

— Igazán? Hm. Aztán jó hely ez? Jó ember a gazda?

— Hogyne. Jó emberek Szikszayék. Egész jól megvanrak itten — mondták a tisztviselők.

Na, hála istennek. Igazán örülök — örvendezett Kern és mosolyogni próbált, de nem tudott. Lukrécia már jött is, könyökével nyitotta az ajtót, két kezében tálca, forró levesekkel. Kern jóságosan rajtafejtette a szemét, sajnálta is, meg vonásokat keresett rajta magából.

— Csak fel kellene öltöztetni sugta az egyik fiatalember, különben volna, mint akármelyik urilány.

— Szép gyerek — jegyezte meg a fogai között Kern s ebben a megállapításban egy kis öndicséret is rejtőzködött. Lukrécia letette a tányérokat a három férfi elé és az idegentől udvariasan megkérdezte:

— Parancsol a hushoz savanyut a nagyságos ur?

A két tisztviselő lopva egymásra nézett.

— Nagyságos ur!

Kern elvörösödött:

— Nagyságos ur!

Különös pillanat telt el, míg végre a bécsi vállalkozó megszólalt. A hangja kissé lágyulónak tetszett.

— Küldd be fiam az anyját, ha itt van. Szeretnék vele beszélni.

— Csak ennyit mondott.

— Uborka van és paprika — válaszolta a kislány és várt, de mert választ nem kapott az idegentől, a két tisztviselő gusztyusát pedig ismerte, tudniillik abroncsok voltak, kisietett a konyhába és beküldte az anyját.

— Azért, kérem, ügyebár, furcsa dolog, ha az ember csak így találkozik a... a gyerekeivel, — próbált napirendre térni a fiatalember a dolog fölött.

— Mindenki megcsúszott — vigasztalták a tisztviselők.

És az ajtóban megjelent Lukrécia anyja. Odasietett az ismeretlenhez.

— Hivatni tetszett — mondta. Tessék parancsolni.

Kern végignézett az öregedő asszonyon és elmosolyodott. Egy kicsit restelte is magát a fiatal emberek előtt, akik ezt a nőt sohasem látták szépek, fiatalnak és hajlandók lettek volna föltételezni, hogy akkor sem volt szebb, amikor Lukrécia született.

— Hát nézze csak lelkem, — kezdte a bécsi — aztán vigyázzon

a kislányra. Nehogy valami leányfielének a körmei közé kerüljön... Itt van ez az ezer lei... fogja fiam... csak sohse hálálkodjon...

Igy történt. Azóta gyakran ázik az öreg cselédasszony kifutó ábrázata a könnyek zéporában. És Lukrécia is pityereg. Az anyja Kernre gondol.

— Milyen jó ember, — rebegi. Az isten ott áldja meg, ahol van.

De Lukrécia nem tudja, mire vonatkoznak ezek a szavak.

Marton István.

A csernovici filharmónikusok estjéről

Hétfőn este a Mária királyné Városi Színházban Milea kapitány karnagy vezénylete alatt a csernovici háziezred zenekara koncertezett. Szépen muzsikáltak. Minden szertelen túlzás nélkül kijelenthető, hogy csodálatos teljesítmény a Milea karnagyé, ki java részét még csak konzervatóriumot sem végzett tagjaiból összeborozott zenészeivel, közönséges, a katonai kincstár részéről kiosztott hangszerekkel a tegnapihoz hasonló dúsz és tartalmas műsort játszat le. Egy ilyen elite-katonazenekar nemcsak egy bukovinai fővárosban, hanem bárhol számottevő zenei faktorstadhatatlanul kulturmissziót teljesít, mert népszerűsítésre is hivatott. Ezzel csak éppen annyit akarunk kifejezni, hogy: „adassék meg Caesarnek, ami Caesaré”. A tegnap meglepő sikerrel bemutatkozott orkeszter nem a szó banális értelmében megszokott „katonabanda”, mely a bábász utcai népek nyújtó szórakozást a főtéren, vagy a kávéház felületen, igénytelen publikumának élvezet szolgálatja. Nem is a parkett-táncos népek játszik talp alá, hanem magasabb igényeket kielégítő, önálló-szimfónikus, illetve filharmóniai estélyeket rendez, s méltón ellátja az idegentől vendégszereplésre elránduló művészek zenekari kíséretét is.

Milea kapitány is — csakugy, mint a mi filharmónikusaink kitűnő Vornácskaja — a prágai konzervatórium kitüntetéssel végzett növendéke, — mint értesültünk — elsőrendű flótaművész is, ki kezdettől fogva zenekara kebelében egy egész kis zenészenecserációt nevel magának. Orkeszterének disze a szívhezszóló, megkapóan zengő tónussal játszó Weinstein koncertmester.

Bevezeteskép hallottuk Rimsky-Korsakov ihletteljes hangúval előadott „Orosz husvét” c. szimfónikus poémáját, azután méltó interpretálásban kaptuk Schubert örökszép h-moll (befejezetlen) szimfóniáját. Majd Saint-Saens „Danse-macabre”-ja suhint el előttünk a maga félelmetes, kísérteties misztikumában. Ebben a számban a zenekar valósággal excellált. Borodin „Zenekép Közpászából” c. művéből a kirgiz puszták szarmata melankóniája csendült ki, Glínka Kamarinszkájából pedig hangulatilag éppen antipodikusan a féktelen jókedv tört elő. Virtuóz bravúrral, hatalmas elánnal, meglepő fordulatokkal, imponáló fölfokozással hozták zárószámként Enescu Rapszódiaját. Mindent összegezve — szép est volt.

Guttman Miklós.

NAPÓLEON: a filmek filmje!

Mozeószínházak műsora

Heyman-szinkör

Ma 5, 7 és 9 órakor

Utóljára!

Joseph ne Baker
és a Tiller görők

felléptével

A nap bolondja

c. hatalmas film-revü

Pazar kiállítás

Kápráztató toleltetek

Szerdától kezdődőleg

Uram ön megcsal

Raymond Griffith

Apolló-mozgó

Kedden

5, 7 és 9 órakor

Pat és Patachon
farkasvadászok

A két híres komikus
kitűnő filmje

Jön

Jön

Rátartós asszony

Henny Porten kitűnő

filmkomédiája

APOLLO
Rátartós asszony
Henny Portennel

A pályaudvari óra

Mint valami előkelő személyiség, mint egy eleven szimbóluma a pontosságnak, úgy tűnik fel emlékezetemben a pályaudvari óra. Megfellebbezhetetlen volt, nem tűrt és nem ismert ellenvetést. A pályaudvari óra ennyit mutat, slussz, nincs tovább: azt mindenki respektálni tartozott. Voltak emberek, akik a pályaudvari órához igazították zsebjáróukat. Felülük aztán a tornyórak járhattak úgy, ahogy nekik tetszett. Ha valaki történetesen megkérdezte tőlük, hogy mennyi az idő, előbb némi önteltséggel vártak egy percet, majd büszkén válaszoltak:

— Hogy itt bent a városban, ezeken a vacak tornyórakon hány az óra, azt nem tudom, de — (és ezen a „de” szócskán vált érezhetővé a hangsúly) — a pontos vasuti idő 7 óra 8 perc!

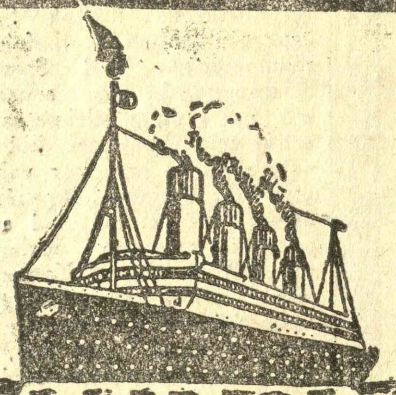
És ez ellen nem volt apelláta. Szent és sérthetetlen volt mindenki számára. Egy másodperc eltérés is a legnagyobb események közé számított volna.

Mindezek a dolgok csak abból az alkalomból jutottak az eszünkbe, hogy a pályaudvari óra, már napok óta mozdulatlanul áll. Azaz a mutató — mint valami részeg ember — féloldalra billent és így maradt, várja, hogy valaki talpraállítsa. Ugyátszik, nehéz, igen súlyos, megoldhatatlan probléma? (bj.)

Női kabátok és ruhakelmék, férfiszövetek és szabókellékek óriási választékban Leitner Márton Rt.-nél.

Pat és Patachon ma utoljára vadásznak az Apollóban.

Divatflânelek, barchendek csodás kimintázásban beérkeztek Leitner Márton Rt.-hoz.

Dél-Amerika, Argentina, Brasilia, Uruguay, Chile és Peru. Kelet-India, Columbia, Venezuela, Cuba, Mexico felé

a Hamburg-Amerika Linie

modern oceángőzözeivel Minden héten indul Hamburgból.

Felvilágosításokat és prospektust készséggel ad a
Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

Igazgatóság: L. H. Lazarovitz Timişoara Str. Mercy No. 2.
Bucureşti Calea Grivitei 183. 3916—1
Fiókok: Arad Str. Eminescu No. 12. Cernaui, Chişinău.

Mi ujság?

Bécs-Velence: két óra öt perc

EGY OLASZ REPÜLŐ NAGYSZERŰ TELJESÍTMÉNYE

— Az Estilap eredeti távirata —

Rómából jelentik: Burratini olasz pilóta repülőgépén több utassal két óra öt perc alatt tette meg a bécs-velencei utat és ezzel felállította a kereskedelmi gépek új rekordját ezen az útvonalon.

Rómától Bécsig négy óra hosszat ment ez a repülőgép, ami óránként 250 kilométeres átlagnak felel meg.

* A reformáció 410-ik évfordulóján az újvárosi nagytemplomban az emlékbeszédet Gönczy Lajos dr. kolozsvári teológiai professzor tartja. — Ezen kívül közreműködnek: Rezik Károly zenekonzervatóriumi igazgató, orgona és cselló szólóval, Reschner Vilmosné urnő énekszámmal, Szabó Lajos ref. lelkes szavalattal, énekkarok, Vársárhelyi Sándor vezetésével. E nagyszabású vallásos, művészi este már most felhívjuk a figyelmet, a részletes műsort annak idején közölni fogjuk.

Pat és Patachon farkasvadászok

ma utoljára

* Az Egyesült Bank és Takarékpénztár a Comisia Speciala Economica legutóbbi ülésén megkapta az engedélyt, hogy az alaptőkéjét 15 millióról 60 millióra emelhesse.

* A Biharmegyei és Nagyvárad Orvos. Gyógyszerész- és Természettudományos Egyesület f. hó 12-én, szerdán d. u. 6 órakor a Zsidó Lyceum dísztermében szakulést tart, amelynek tárgyai: 1. Diskuszió a polyomyelitis acutáról, Bálint Sándor dr. előadása kapcsán. 2. Eiländer Henrik dr. betegreferátuma. 3. Weisz Andre dr. előadása a konstitúciós patológiáról.

x Femina októberi száma megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába. Ára 70 Lei.

Szebbnél-szebb táncokat és tolelteteket lát

A nap bolondja

című hatalmas filmrevüben ma utoljára
a Heyman Szinkörben

* AZ AMITIÉ — fizet. A nemrég bevezetett AMITIÉ-rendszer tegnap megkezdte forgalmi kötvényei szelvényeinek beváltását és az első csomka üzleti hónap eredményéből 24.300 lejt osztott ki azok között, akik az AMITIÉ-hez csatlakozott kereskedőknél és iparosoknál vásároltak. Ezek közül 195 kapott 20—20 lejt, 48 kapott 100—100 lejt, 24 vevőre 200—200 lejt esett, 12 vevő 400—400 lejt, 6 vevő 500—500 lejt, 3 vevő pedig 1000—1000 lejt osztalékot kap. A beváltásra kerülő szelvények sorrendjének megállapítása Hica János dr. kir. közjegyző jelenlétében történt. A szelvényeket bármelyik AMITIÉ-üzletben, vagy a központi irodában (Rimanóczy-utca 4.) délután 3—6 óra között váltják be.

x Francia könyvujdonságok érkeztek a Hegedüs Hirlapirodába.

NAPÓLEON: filmfreskó!

x Ne felejtse el, hogy szerda, október 12, este 9 órakor kezdődik a Macalik-kamaranagverseny a Kath. Körben. Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában és este a pénztárnál.

* A rendőrbírság ítéletel. A nagyvárad rendőrbírság özv. Kertész Antalné 1500, Szilágyi Ernőt 900, Kiss Ignácot, Veres Károlyt és Kalz Józsefet pedig fejenként 300 lejre bünteték, mert tanoncokat nem irattak be az ipariskolába.

x Friss divatlapok érkeztek a Hegedüs Hirlapirodába. Le Grand Chic 120 Lei, Style 150 Lei, Grand Mode Parisienne 165 Lei, Costumes et Man-teaux 190 Lei.

* A Makabi játékosértekezlete. Holnap, szerda délelőtt 11 órakor a „Makabi” a Lloyd-kávéház különtermében játékosértekezletet tart, amelyre pontos megjelenést kér az Intéző.

* Váradi járművek és állatok összeírása utcák szerint (Folytatás.) Október 13-án a következő utcák lakosainak kell jelentkezniük: Densusián (Jókai), Julisu Zamfirescu (Deák), Calea Dorobantilor (Rulikovszky), Ecaterina Teodor, Fábián, Episcopul Pával (Pável-u.), Fluierasului (Talinkó-u.), General Moson (Kert-u.), Gröclinei (Vég-sor), Pictor Grigorescu (Mészáros-utca), P. Hasdeu (Hármas-u.), Hilaria (Pece-u.), Tache Jonescu (Körös-u.), Nic. Jorga (Zöldfa-u.), Isariescu (Ovoda-utca), Lacrimioarelor (Dánia-utca), Lebedei (Hattyu-u.), Lunei (Holdvilág-u.), Lunga (Hosszu-u.), Piata Iosia (Osl.) (Folytatjuk.)

Henny Porten: Rátartós asszony!

* Elmaradt a nyolcvan kilónyi csempésztett selyem árverése. A váradi vámhivatal főnöksége tegnap délután négy órára tűzte ki az ismert Szende-féle többszáz méteres csempésztett selyem árverését. Bár az értékes áru kiküldés összegét már a lehető legacsonyabbra redukálták, mégis az árverés iránt nagyon gyér érdeklődés mutatkozott és csak akadt két-három jelentkező, akik még a kiküldési árat sem ajánlották fel. Az árverést emiatt október hó 26-ára halasztotta a vámhivatal főnöke.

x Férfi ingek méret után Le 450-től Lengyel-nél, Ferdinánd király-ut, 5.

* Budapestre utazó olvasóinknak páratlan kedvezményt nyújt a Keleti-pályaudvarral szemben lévő, elsőrangú PARK-SZÁLLODA, amelyben a szobák árából 20 százalék, az éttermi árakból pedig 10 százalék engedményt ad. Igazolványt a kiadóhivatal ad mindazoknak az olvasóinknak, akik az Estilap tíz egymásután következő számát bemutatja. Egyben felhívjuk a PARK-szállodának lapunknak más helyén olvasható szíves figyelemre méltó hirdetésére figyelmét.

* NAC hírek. Felkérem a Nac játékosokat, hogy a mai tremorban föltétlenül megjelenjen szíveskedjenek. Tréner.

* Sakk. A Nac clubhelyiségén állandóan telve a selejtezőt játszó sakkozók. Meglepetés még nem történt, minden csoportban a favoritok vezetnek. A szerda esti játék után már tiszta képet alkotunk arról, hogy kik jutnak az első és kik a második osztályba. — Kérjük a versenyzőket, hogy szerda este valamilyen vegyesnek részt a versenyen. — Sakk vezetőség.

x Hygienikus orvosi házkötő kényelmes házi használatra, gyomor-, vese-, máj- és csuszamlásoknál, sérv- és operációknál. — Rendelhető Kovács Sándorné specialista-nál, Nilgesztelep.

SAJTÓBEMUTATÓ
AZ APOLLÓ MOZIBAN

Az Apolló mozi ma délelben sajtóbemutatót tartott. Abel Gance híres filmjét: „Napoleon”-t mutatta be az igazságtól. A filmről holnap számolunk be részletesen, tekintettel arra, hogy lapunk zárta-kor a képet még vetítették.

24.300 lelt
osztott ki

tegnap készpénzben dr. Hica János kir. közjegyző jelenlétében

az AMITIE

azok között, akik az elmúlt 20 nap alatt AMITIE-üzletekben vásároltak

Váradon

és a környékén 195 vevő kapott 20-20 lelt, 93 pedig 100 leltől 1000 leig terjedő összeget. Pontos névsor minden AMITIE-üzletben és a hirdetési oszlopokon.

Ön is kaphat

ezentúl az AMITIE jövődelméből, ha mostantól kezdve szorgalmasan gyűjti az AMITIE-bélyegeket.

Követeljen

minden vásárlásnál, rendelésnél AMITIE-bélyeget! Ott vásároljon, ahol AMITIE-rendszer van.

* Az Újságíró Klub mai házi-koncertje. Az Újságíró Klub őszi estélyeinek sorozatát ma kezdi meg egy koncerttel, amelynek műsorán a legkitűnőbb francia zeneszerzők szerepelnek. Fellépnek: Marcus Rita, dr. Edelmann Menyhért, Guttman Miklós, dr. Popity János és Waldmann Emil. Az estély pontosan 10 órakor kezdődik. Belépődíj természetesen nincs.

MÁR NEM TITOK

A közönség megmondhatja, hogy mit jelent az ma Nagyváradon: ha

valamit venni, eladni, sikerrel akar:

ha alkalmazottat, vagy cselédet, nevelőnőt, varrónőt vagy állást keres, kérdezzon bárkit

biztos eredménye van a Nagyvárad Esti lap apróhirdetéseinek

amiket minden nap ezren és ezren olvasnak el.

MÁR NEM TITOK

A nagyvárad Munkás-Otthon
iparostanoncok lakásul foglalta le a rendőrség

Munkásküldöttség a prefektusnál

Tegnap délután Horváth József rendőrigazgató, Borodi György komiszár és egy szakasz rendőr kíséretében megjelent a már hónapok óta lezárt és lepecsételt Munkás Otthon épületében és közölte az ott tartózkodó néhány pártalkalmazottal, hogy

a Munkás Otthon összes helyiségeit az iparostanoncok hon céljaira átveszi.

és nyomban át is adta a jelenvolt Samarineanu tanoncotthon igazgató rendelkezésére.

Mialatt a rendőrlégénység a nyolc szobában és egy nagy teremben elhelyezett szakszervezeti irodák berendezését egy galériára hordotta fel, Horváth igazgató közölte a megjelent vezetőségi tagokkal, hogy a helyiség átvétele és átadása a rendőrprefektúra utasítására történik és arról a Munkás-Otthon vezetősége utólag írásbeli értesítést fog kapni.

Néhány óra alatt teljesen kiürítették a Munkás Otthon helyiségeit sőt megkezdték a tanoncotthon beköltözését is, úgy, hogy

ma reggel már körülbelül 70-80 ágy volt elhelyezve az egykori szakszervezeti helyiségekben.

Ma délelőtt a várad munkások egy küldöttsége kereste fel Lobotiu dr. prefektust, akitől az otthon helyiségeinek igénybevétele ügyében intervenciót akartak kérni. A küldöttség lapzártáig nem jelentkezett a prefektusnál, mert a prefektus a kora délelőtti órákban Stavri-Zernesti inspektorral a városi üzemek meglektintésére indult.

A munkásküldöttség tagjai elmondották az Estilap tudósítójának, hogy az Otthon törvényszékiileg bejegyzett és elismert jogi személyiség, amelynek székházát a munkások adományából építették fel és mindaddig, míg a rendőrség intézkedéséről írásbeli vég-határozatot nem kapnak

egyalán nem ismerik azokat az okokat, amelyek miatt az Otthont elvonták rendelkezésétől.

Beszélt az Estilap tudósítója

Kisiklott a bukarest-nagyvárad
gyorsvonal

A Bukarest-nagyvárad gyors ma délelőtt a menetrendszeri 7 óra 49 perc helyett 10 óra 15 perckor érkezett be a nagyvárad pályaudvarra. A több mint két óras késésnek oka az volt, hogy a gyors a predeáli alagutban kisiklott. A balesetnek értesülésünk szerint egyetlen áldozata sincs, sőt még kisebb sebesülés sem történt és az utasok az ijedelmén s a késésen kívül kárt nem szenvedtek.

A Lei ma Zürichen: 322.50
Zürichi nyitás Váradí árfolyamok

1927. október 11.

BERLIN	12367.50
NEW-YORK	518.60
LONDON	2525.25
PARIS	2036.50
MILANO	2828.50
BUDAPEST	9075.-
PRAGA	1536.75
BECS	7317.50

Pengő	28.17	Arú	28.27
Dollár	160.12		161.12
Cseh korona	4.78		4.79
Svájci frank	31.17		31.20
Oszták shilling	22.80		22.85
Francia frank	6.30		6.35
Angol font	787.-		787.50
Olasz lira	8.80		8.85

Samarineanu Mihállyal a tanoncotthon igazgatójával, aki elmondta, hogy az Otthon eddig

a volt Berettyó-szabályozási társulat palotájában volt ideiglenesen elhelyezve.

Most a hatóságok a Munkás Otthon lezárt és amúgy sem használt helyiségeit utalták ki a tanoncot-

thon céljaira, és ezt minden megjegyzés nélkül tudomásul vette, a rendelkezést végrehajtotta és az Otthon számára kiutalt helyiségeket elfoglalta. Elmondotta még Samarineanu igazgató, hogy az Otthonnak ez idő szerint 120 iparos tanuló lakója van és ezeket szerinte a Munkás Otthon helyiségeiben igen jól el lehet helyezni.

Ujabb tűzharc
a bolgár komitácik
és görög csendőrök közt

Az édesanya, aki megtagadja merénylő fiát...

Szófiából jelentik:

Tegnap jelent meg a rendelet, mely a Jugoszláviával határos vármegyékben kihirdette az ostromállapotot. A képviselőházat október 15-ikére rendkívüli ülésre hívták össze, hogy a kivételes intézkedéseket szankcionálják.

A görögországi Csernicevonál a görög csendőrség összeütközött a bolgár komitácikkal. Órákig tartó tűzharc fejlődött ki, amely azzal végződött, hogy a komitácik 2 halott hátrahagyásával Jugoszlávián keresztül bolgár területre menekültek.

Kovacevics életben maradt gyilkosát tegnap hallgatták ki és a merényletről rendkívül érdekes részleteket mondott el. Kiderült, hogy a merénylők szándéka eleinte az volt, hogy Vucovics pregelincai főispánt gyilkolják meg. Ez a merénylet azonban nem volt végrehajtható és így határozták el Kovacevics megölését. A pisztolyokat és a bombákat eddig ismeretlen úton a szófiai állami katonai raktárból szerezték.

A stípi prefektúra előtt az elesett merénylők holttestét közszemlére tették ki. A lakosság egész nap ott tolongott a hullák előtt és bámulta őket. Az egyik merénylőnek: Lilinkovicsnak anyja, fiának holtteste előtt teljesen berugva, szörnyen káromkodott és megtagadta fiát.

Két gyermek bennégett egy házban,
ahova édesanyjuk bezárta őket

Megrendítő gyermektragédia játszódott le tegnap délután Szolnokon. Sihák Jánosné parasztnaszony munkára ment és két kislányát, akik közül az egyik 4 éves, a másik egyezsziendős, bezárta a házba, hogy el ne csavarogjanak hazulról.

A gyermekek játszani kezdtek. Az egyik egy doboz gyufát talált,

amelyet meggyújtott. Valahogy az ágy szalmazsákja tüzet fogott és az egész ház lángbaborult.

Az emberek összecsődültek a tűzveszedelemre és nagy nehezen eloltották a tüzet.

Sejtelmük sem volt arról, hogy a gyermekek a házban tartózkodtak és borzalmas tűz halált szenvedtek.

A pusztá ház elé őrt állítottak, aki arra vigyázott, hogy gonosztevők be ne hatoljanak a lakásba.

Késő este tért haza munkájából az anyja, aki halálra rémülten keresni kezdte gyermekeit.

Csak az elszenesedett csontvázakat találta meg.

A látványtól a szerencsétlen asszony esztét vesztette és az elme-gyógyintézetbe szállították.

Visszahívták a párisi
orosz nagykövetet

Párisból jelentik: A francia estilapok szerint az orosz szovjetkormány végrehajtó bizottságának nevében Kalinin aláírta azt a dekrétumot, amellyel

Rakovsky párisi nagykövetet visszahívják.

Valószínű, hogy más fővárosba nevezik ki nagykövetté.

Budapestre utazók figyelmébe!

Oradea—Budapestre szóló vasúti jegyek árai a Hálókocsi társaság nagyváradi fiókjában (Hegedűs hírlapiroda). II. o. személyvonat Püspökladányig, onnét gyors II. o. Budapest, Lei 612. II. o. személyvonat Püspökladányig, onnét III. o. gyv Budapest Lei: 470. I. o. személyvonat 610, II. o. 375, III. o. 255. I. o. gyorsvonat 1060, II. o. 785, III. o. 625.

Zeneiskolák és zenekis- iskolák tanulóinak figyelmébe!!

Iskola-kották: u. m.: Chovan, zongora-iskola; Hohman-Bloch hegedű-iskola; Czerny—Szendy, Bertini, Czerny—Chovan, Heller, Köhler, Thoman, Chopin, Bach, Beethoven, Duvernoy, Diabelli, Bach-Bartók, stb. Továbbá a zeneakadémia minden osztályára való kotta-füzetek nagy raktára. Vidéki megrendeléseket a rendelés napján intézzük el. Mindenféle kották kaphatók.

Hegedűs hírlapiroda ze- nemű-osztálya ORADEA

Utleveleket vizumokat pontosan, gyorsan elintéz a Hegedűs Hírlapiroda

Telefon: 458

Vizumárak

a legújabb rendelkezés foly-
tán a következők:

Magyar vizum ...	660 lei
Cseh ...	600 lei
Oszták ...	620 lei
Jugoszláv ...	950 lei
Francia vizum ...	660 lei
Olasz vizum ...	680 lei

Gazdasági könyvek

Dorner: Burgonya termelése	130.—
Illés: Cirok, köles, repce, mák termelése	36.—
Dr Schandl: Szarvasmarha tenyésztés	72.—
Buchta: Gyümölcskonzerválás	150.—
Krenedits: Baromfitenyésztés	72.—
Gratz: Kiszáradt fejőstehene és tejgazdasága	72.—
Dr Prack: Kisbirtok helyes kezelése	65.—
Mócsy: Lótenyésztés	65.—
Dr Bernatsky: Ehető gombák	86.—
Papp: Gabonafélék termelése	36.—
Kádócsa: Mezőgazdasági növények ellenségei	100.—
Bittera: Kukorica	86.—

Kapható

a Hegedűs Hírlapirodában
Vidékre porto 10.— Lei

APRÓHIRDETÉSEK

3 lei

csütörtöktől kezdve
a Nagyvárad Estilap

LEVELEZÉS

JÖJJÖN az üzletembe és te-
gyen egy próbát bevásárlásra,
ahol meggyőződhetik előnyös fel-
tételaimről és kiszolgálásomról.
Női kabátok a legújabb divat sze-
rint, férfi és női szövetek, vász-
nak, sifonok, batistok, damasz-
tok, cöpperek és minden divat
dolgok, heti vagy havi lefizetésre.
Rottenberg Márton cégnél, Jorga
Miklós (Zöldfa) utca 15. 179

Szőrmebundák

nagyon olányos árban kaphatók

Leichner szücsnél

Ciorogariu (Uri)-utca 4.

3978

BOLDOGSÁGOM! Még talán
haza sem értél és máris kíván-
lak, akarlak, várlak úgy, amint
azt Te is szeretnéd. Jöjj nálom.
Csokolé ... 428

PICIKE. Vasárnap látni fogom,
mert látni akarom. A kertben
lesz? 429

LAKÁS

TÖBB csinos egy ágyas butoro-
zott szoba, központban azonnalra,
fűtés és világítással együtt, havi
1500 leiért kiadó. Bővebbet a
„Metropol” szálloda portásánál.
3950

EGY szoba, konyha lakás
azonnal beköltözhető. Velence-
part 81-c. Kőváránál.

BUTOROZOTT szobák kiadók,
szmírnaszőnyegek, hencsertaka-
rók, függönyök, witrinek, szalon-
asztalok, komplett hálószoba el-
adók. Mindenemű szőnyegjavi-
tást vállalok. Balla, Károly herceg
(Szilágyi Dezső) utca 29.

KIS szobát kamrával (lehet szu-
terinben is), keres magános em-
ber. Címe Hegedűs hírlapirodá-
ban. 430

ALKALMAZÁS

MUNKASLEANYOK, akik var-
ráshoz értenek, felvételnek Klein
Simon kalapgyárába, Str. Anoni-
ma 12. 427

JÓ családból való középkorú
özvegyasszony perfect háztartó,
keres, házvezetői állást egy ma-
gános személynél. Cím a kiadóhi-
vatálnál. 426

EGY óvadékképes pénzbesze-
dőt felvész Rottenberg cég, Jorga
Miklós (Zöldfa) utca 15. 420

CIPÉSZ segéd munkások felvé-
tetnek We-Egő cipőgyárba, Cio-
rogariu püspök (Uri) utca 14. —
Gimnázium. 437

JÓL főzni tudó nő uricsaládkhoz
15-ére ajánlkozik. Cím a kiadóhi-
vatálnál. 431

GYERMEKHEZ ajánlkozik
megbízható idősebb nő. Vajo
Györgyné, Biharfélegyháza. 433
16—18 éves fiút havi 1600 lei
fix fizetéssel, felvesszünk ujság-
árúsitónak. Románul tudók előny-
ben. Cím Hegedűs hírlapirodában.
434

ÜGYES gépirómt gyakorlatlalt
felvesszünk. Szántó redőnygyár,
Marasesti (gróf Vécsey) utca 8.
435

PALINKA szakmába jártas, he-
lyi piacot ösmerő, csakis jól beve-
zetett ügynök kerestetik. Cím:
Zoltán, Asra (Güllányi) utca 5-7.
438

ADÁS-VÉTEL

OLCSÓ diófa ebédlok, modern
kivitelben, részletfizetésre kapha-
tók. Mertiz asztalos, Saguna (Ka-
pucinus) utca 7.

GYERMEKSZOBABA használt
gyermekiroasztalt megvételre ke-
resek. Cím Hegedűs hírlapiro-
dába. 412

FIATAL foxterier és keleti
pergő galambok eladó. Tace Io-
nescu (Körös) utca 41. 436

TIZÉVES bevezetett kézimun-
kaüzlet központban elköltség
miatt jutányosan átadó. Ajánlatok
Rudolf Mosséhoz „Megélhetés”
jeligére. 21

OKTATÁS

HEGEDÜ órát olcsón ad
Weisz S. Ferdinánd király (Rákó-
czi) ut 20. II. udvar. 377

KÜLÖNFÉLÉK

IRODAHELYISÉG Rimanóczy-
utcában kapualatti bejáratlalt ki-
adó. Cím a kiadóban. 374

OLCSÓN készítek elegáns ru-
hákat részletfizetésre is. Czuke-
mann urisabó, Avram Jancu
(Kossuth) utca 16. 416

EGY jobb nőt teljes ellátásra
felvesszünk. Koszt kapható. Vlahu-
ta (Szent János) utca 62. 432

CSEH ABLAKÜVEG, bel- és
külföldi KÉPKERET lécek, alkalmi
ajándéktárgyak érkeztek BA-
NYIKHOZ, Vlahuta (Szent János)
utca, szolid árakban árusítva, —
ugyanott tanuló fizetéssel felvéte-
lik. 3887

PLANTOL

a legjobb növény-ételszir
tisztá, egészséges és

SZAPORA.

Kapható 1/4 és 1/2 kilogramos koc-
kákban. Előállított FUCHS BEN-
JAMIN oradeai főrabbi ur fel-
ügyelete alatt a Fabrica Phoenix
S. A. R. Bucuresti cégnél.

Oradeai képviselő:

Fischer Emil

Parcul Stefan Cel Mare 11.
(volt Tisza Kálmán)-tér
Telefon: 962

A Nagyvárad Estilap

nemcsak Nagy-
váradon a leg-
népszerűbb és
legolvasottabb
ujság,

de a vármegye na-
gyobb helyiségei-
ben és Erdély szá-
mos városában
szélesen elterjedt.

Hirdetésre
ennéltozva a
legalkalmasabb.

Csak egy éjszakára

szálljon hozzánk, hogy jó
vacsora után kényelmes
szobában pihenje ki utjá-
nak fáradalmait.

Jobb, mint otthon

az Ön kényelme, ellátása,
szórakozása mérsékelt árú
éttermünkben és kávéhá-
zunkban.

Fogalommá válik

az utazóközönség körében

PARK

NAGYSZÁLLODA

olcsó szobáival, centrális
fekvésével és kiszolgálásá-
val

BUDAPEST

VIII., Baross-tér 10.

szemben a Keleti pályá-
udvar érkezési oldalával.

Freund Benjámint ékszerész-üzletét

kényszerűségből ideiglenesen Sa-
guna (Kapucinus)-utca 16. alá
helyezte át. Orát, ékszer, lát-
szert leszállított árban árusít. —
Aranyat, ezüstöt, briliántot
magas árban vesz. 2818

Aszódi, Sas-palota

Sonnenfeld Adolf-nyomda s. t.